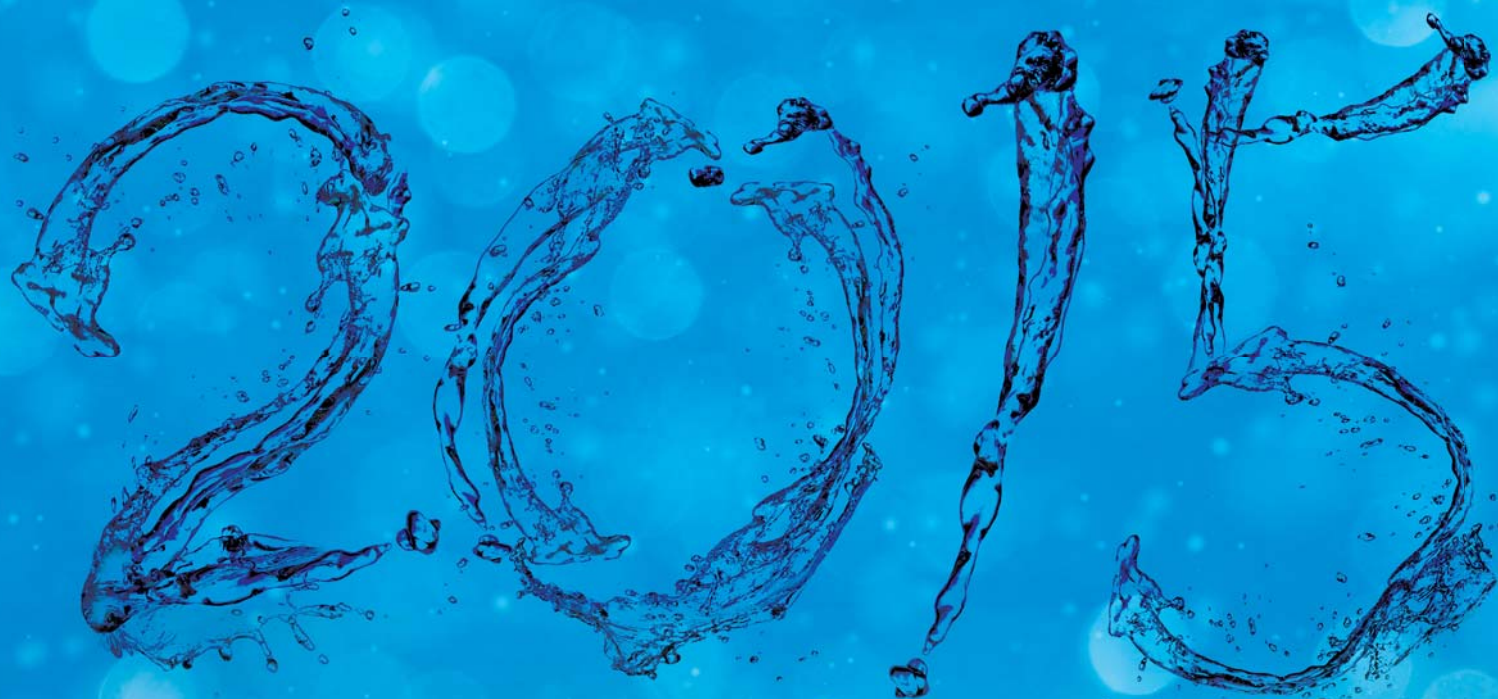

Vodný Žurnál

Štvrťročník
6. ročník 4/2014

Prinášame Vám to najcennejšie...

Aktuality

str. 3

Historické pamiatky Bardejova pomôže ochrániť dobudovaná kanalizácia
 Novinári zostali zaskočení, lebo ceny vodného a stočného sa nemenia
 Elektronické zasielanie dokumentov

O vode

str. 6

DOMAŠA verzus Muškát žltý

O ľuďoch

str. 10

Práca u vodárov prináša horúce momenty

Téma

str. 14

MAŠLIČKOVO - pekný názov ukrývajúci nepekný problém

Mikuláš

str. 16

Medzi deti zavítal Mikuláš....

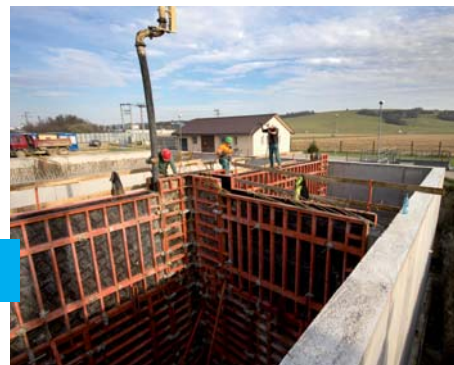
Relax

str. 18

Vtipy

Tajnička

Recept

6

10

14

6

16

Vodný žurnál – časopis Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a.s., Komenského 50, 042 48 Košice, 040 01. www.vodarne.eu.

Vydavateľ: Agentúra PENELOPA, s.r.o., Omská 22, Košice 040 01. **Šéfredaktor:** Mgr. Martina Hidveghyová, **e-mail:** hidveghyova@penelopa.sk, **Zástupca šéfredaktora:** Mgr. Adriana Marušinová **e-mail:** marusinova@penelopa.sk, **Zodpovedný redaktor:** PhDr. Peter Furmaník, **Redaktori:** Mgr. Lucia Kapitančíková, Helena Sviatková, Helena Sičáková, Ing. Jana Petraková, Henrieta Krištofová, Jana Pavliková, Mgr. Ivana Adamečková, Bc. Eva Harakalová, Gabriela Liptáková, Alena Pangráčová-Piterová. **Sídlo redakcie, príjem inzercie:** Agentúra PENELOPA, s.r.o., Omská 22, Košice 040 01, **tel./fax:** +42155 677 00 76. **Grafika a sadzba:** Agentúra PENELOPA, s.r.o., **Tlač:** Rotaprint Košice. Autorské práva vyhradené. Akékoľvek rozmnožovanie textu, grafiky a fotografií vrátane údajov v elektronickej podobe, len s predchádzajúcim písomným súhlasom redakcie. Nepredajné.

Historické pamiatky Bardejova pomôže ochrániť dobudovaná kanalizácia

Bez majestátnych fanfár a okázalých rečí a trošku aj v neprijemne vetristom a studenom počasí, ktoré ale náladu nepokazilo, sa v posledný októbrový deň uskutočnilo slávnostné otvorenie projektu Dobudovanie stokových sietí v aglomerácii Bardejov spojené s odhalením tabule i tlačovou konferenciou. Na slávnosti boli prítomní minister životného prostredia SR Ing. Peter Žiga, PhD., i štátny tajomník Ing. Vojtech Ferencz, PhD.

Zástupca domácich - primátor Bardejova MUDr. Boris Hanuščák privítal všetkých hostí vrátane predstaviteľov VVS i dodávateľskej firmy Inžinierske stavby slovami „*Táto investičná aktivita rozšíri register prívlastkov NAJ..., ktoré sú spájané s naším mestom, ktoré bolo niekoľkokrát vyhodnotené ako najkrajšie mesto na Slovensku. Patríme k mestám, ktoré sa najkomplexnejšie starajú o historické pamiatky. Patríme k mestám, ktoré najviac využívajú prostriedky z eurofondov a po dokončení tohto projektu, ktorý zvýši životný štandard našich obyvateľov, budeme môcť povedať, že patríme aj k mestám, ktoré majú najrozsiahlejšiu kanalizačnú sieť na tomto teritóriu.*“

Minister Peter Žiga zvýraznil myšlienku, že budovanie kanalizácií možno nie je na prvý pohľad atraktívna záležitosť, ale je to veľmi dôležitá oblasť, pretože kanalizácie zlepšujú kvalitu života a životného prostredia okolo nás: „*Dobudovanie kanalizačnej siete má priamy pozitívny vplyv na zdravotný stav obyvateľov, ako aj na ochranu povrchových i podzemných zdrojov pitnej vody.*“ Minister dodal, že svoju prítomnosť v Bardejove zároveň využil aj na inú záležitosť, ktorá však takisto priamo súvisí s vodou: „*Pristavil som sa aj v povodí rieky Topľa, kam som pozval aj kolegov zo Slovenského vodohospodárskeho podniku. V meste Bardejov chceme totiž kvôli neustálym povodňam robiť nové protipovodňové opatrenia v objeme 5 a pol milióna eur.*“

Predseda predstavenstva a generálny riaditeľ VVS Ing. Stanislav Hreha, PhD., zdôraznil o. i. aj bezprostrednú spätosť projektu s ochranou životného prostredia a chránenými pamiatkami v Bardejove: „*Vďaka tomuto projektu sa zabezpečí, aby aj ďalšie generácie, ktoré prídu po nás, mali možnosť vidieť krásne historické stavby, ktoré sú v tomto starobylom meste. A práve kvalitné odkanalizovanie odpadových vôd sa postará o to, aby tieto vzácne historické budovy neboli poškodzované. Zároveň chcem popriať dodávateľovi - Inžinierskym stavbám Košice, aby pri tejto náročnej stavbe nemali žiadne problémy a aby obyvatelia mesta strpeli isté obmedzenia, ktorým sa pri výstavbe v tomto historickom meste nebude dať vyhnúť.*“

Projekt rieši dobudovanie kanalizácie v aglomerácii Bardejov, ktorá je napojená na už zrekonštruovanú ČOV Bardejov. V rám-

ci projektu sa k existujúcej stokovej sieti s celkovou dĺžkou vyše 93 kilometrov vybuduje ďalších 9,4 kilometra kanalizačných potrubí, z toho 7.963 metrov gravitačnej kanalizácie a 1.418 metrov výtlačného potrubia s ôsmimi čerpacími stanicami.

Niektoré špecifikácie stavby a technológie, ktoré budú pri výstavbe použité, priblížili predseda predstavenstva Inžinierskych stavieb Košice pán **Philippe Étienne Pierre Corbel** a investičný riaditeľ VVS Ing. **Róbert Hézsely**, podľa ktorých projekt je rozdelený do piatich samostatných stavieb (Bardejovská Zábava, Poštárka, Pod Kalváriou, Kacvinského ulica a Pod Dubinami). Ing. Hézsely spresnil, že vybudovaním 237 nových domových prípojek sa vytvoria podmienky pre napojenie 1.108 obyvateľov, čím sa v Bardejove dosiahne celková napojenosť na úrovni 97,4 percenta. Pán Corbel doplnil, že Inžinierske stavby budú na projekte spolupracovať s miestnym dodávateľom priamo z Bardejova, na prácach sa bude podieľať spolu cca 30 ľudí - 15 z Inžinierskych stavieb a 15 z Bardejova. „*Využívané budú štandardné technológie a v prvom rade chcem zdôrazniť, že sa sústreďujeme na bezpečnosť pracovníkov i obyvateľov a návštevníkov tohto krásneho historického mesta.*“

Prestrihnutie modrej stužky, ktorá svojou farbou symbolizuje vodárstvo ako ľudskú činnosť i samotnú vodu ako nositeľku života, uzavrelo slávnostné otvorenie projektu s celkovými investičnými nákladmi 1,6 milióna eur. S ukončením výstavby sa ráta v auguste 2015.

(fur.)

Foto: Marián Horňák

Novinári zostali zaskočení, lebo ceny vodného a stočného sa nemenia

Na tlačovej konferencii VVS sa začiatkom novembra zišlo množstvo novinárov. Nie div, veď v jej programe boli avizované ceny vodného a stočného na ďalší rok, čo vždy býva **zaujímavé sústo pre médiá**. Predseda predstavenstva a generálny riaditeľ VVS, a.s. **Ing. Stanislav Hreha, PhD.**, novinárov chvíľu ponapínal slovami „*Tu mám pred sebou tie podrobné ekonomické prepočty, analýzy a na ich základe...*“ a potom nasledovalo sklamanie. Ceny vodného a stočného sa nemenia a zostávajú na terajšej úrovni.

snažíme stavať a rekonštruovať aj z vlastných zdrojov, pokiaľ nám to financie dovoľujú.“

V rámci vlastných investícií chce VVS takto prepojiť vodovod Košické Olšany s veľkým vodojemom na Furči, fakticky pôjde o priame napojenie Furče na vodu zo Stariň, aby sa nemuseli využívať čerpace stanice a aby sa takto ušetrilo množstvo energie a financií. „*No a samozrejme, budeme naďalej maximálne využívať dostupné prostriedky z fondov EÚ, keďže VVS naozaj nemá dosť prostriedkov na to, aby sama mohla realizovať veľké*

aj náklady zákazníkov. Ide tu aj o ekonomický aj ekologický efekt a čo je dôležité, vďaka tejto službe zákazníci predídu omeškaniu platby a strate dokumentov.“

■ **Pani riaditeľka, znamená to, že terajšie webcentrum končí?**

„*Nie, nekončí! Naše webcentrum i Zelená pošta budú fungovať paralelne vedľa seba s tým rozdielom, že výhodou Zelenej pošty je, že zákazník prostredníctvom tejto služby bude môcť prijímať faktúry nielen od VVS, ale aj od iných spoločností. V systéme sú zahrnutí aj traja najväčší mobilní operátori, viaceré energetické spoločnosti a ďalšie podniky a ich zoznam sa postupne rozširuje. Hlavnou výhodou je to, že zákazník bude mať prístup ku všetkým svojim faktúram a podobným dokumentom na jednom mieste - bez toho, aby musel mať zriadené rôzne prístupy a pamätať si viaceré prístupové kódy a heslá do rôznych portálov. Veľký rozdiel oproti nášmu webcentru je aj v tom, že zákazník nemusí nič vybavovať, nikoho navštíviť, nikde chodiť, ale v rámci tohto projektu na každej jednej faktúre, ktorú dostane, sú vygenerované individuálne prístupové kódy, a to PIN a UID kód.“*

■ **Je to teda komfortnejšia služba.**

„*Určite je, keďže je poskytovaná nielen cez web, ale aj cez moderné mobilné aplikácie.“*

■ **A ďalšie novinky, pani riaditeľka?**

„*Od 1. novembra ponúkame na našich zákazníckych centrách nové digitálne merače a dialkový odpočet s tým rozdielom, že kým zákazník si doteraz za službu dialkového odpočtu musel osobitne priplatiť, od novembra sa v rámci akcie Prípojka za 1 € táto služba stáva štandardom. Inak povedané, všetci zákazníci, ktorí prídu k nám a zrealizujú si prípojku za jedno euro, dostanú za túto symbolickú cenu vodomer najvyššej technickej úrovne a zároveň službu dialkového odpočtu.“*

■ **Vo VŽ sme v minulých rokoch veľa písali o problémoch s neplatičmi, dnes sa už o nich toľko nehovorí, znamená to, že sa situácia zlepšila?**

„*Situácia je stabilizovaná. Myslím si, že ten štandardný spôsob platieb, upomienok, prípadných odstávok i splátkových kalendárov*

„*Ceny pre rok 2015 teda platia tak ako sú uvedené v cenníku na rok 2014, čiže jeden meter kubický vody vrátane DPH stojí a naďalej bude stáť 1,5720 eura a meter kubický odvedenej odpadovej vody vrátane DPH 1,0800 eura. Tieto ceny sú podložené našimi prepočtami a sme radi, že ich vieme udržať, no neviem sľúbiť, že to bude tak aj v budúcnosti,“* uviedol generálny riaditeľ a dodal na vysvetlenie:

„*Všetky vodárenské spoločnosti na Slovensku majú totiž vypracované a ministerstvom schválené Plány obnovy týkajúce sa opráv a rekonštrukcií starých vodovodov a kanalizácií. Mali by sme podľa týchto plánov postupovať, no realita je taká, že de facto len hasíme havarijné stavy a robíme všetko pre to, aby tieto siete fungovali. Ale nie je to celkom tak, lebo sa*

stavby. Ale tento problém sa týka aj iných vodárenských spoločností na Slovensku,“ zdôraznil inžinier Hreha, ktorý je zároveň prezidentom Asociácie vodárenských spoločností (AVS).

Ekonomický i ekologický efekt

Pani ekonomická riaditeľka Ing. Anita Gašparíková oboznámila novinárov s novinkami vo vzájomnej komunikácii VVS a jej zákazníkov. „*S cieľom skvalitniť služby, zvýšiť komfort klientov a prispieť k ochrane životného prostredia prichádzame s novinkou v rámci elektronického zasielania faktúr, a to v spolupráci so spoločnosťou Zelená pošta. Len pripomeniem, že Zelená pošta je portál, ktorý VVS podporuje preto, aby ušetrila čas*

funguje bez väčších problémov. Tie srdcervúce scény, ktoré svojho času rozvíjali médiá, že odstavujeme chorých ľudí v nemocniciach a deti v školách, sú už dávno minulosťou. Väčšie problémy s neplatičmi zo štátnej správy, škôl, nemocníc i väčších podnikov už VVS prakticky nemá. Ak máme neplatičov, tak sú to skôr domácnosti.“

■ Môžete konkrétnejšie?

„Sú to napríklad staršie rodinné domy obývané staršími ľuďmi, ktorým keď sa vyskytne porucha za vodomernou šachtou (napríklad im tečie niekde v pivnici) a o poruche ani nevedia, vznikne im nedoplatok často aj niekoľko tisíc eur, ktoré nemajú z čoho naraz uhradiť. S každým zákazníkom to ale riešime individuálne, podpisujeme splátkové kalendáre a podobne. A práve takýmto situáciám sa snažíme predísť novými digitálnymi vodomermi s možnosťou ich diaľkového odpočtu. Ale to určite lepšie vysvetlia moji kolegovia.“

Ryby i lastúrniky zostanú!

Na tlačovej konferencii boli predstavené viaceré projekty z Programovacieho obdobia 2014 -2020. Investičného riaditeľa spoločnosti Ing. Róberta Hézselyho sme sa opýtali, na ktoré z nich by chcel osobitne upozorniť.

„V prvom rade spomeniem projekt intenzifikácie a modernizácie úpravne vody (ÚV) Stakčín, a to hneď z niekoľkých dôvodov: ide o náš najväčší zdroj pitnej vody - Starinu a zároveň je to náš najväčší projekt v novom Programovacom období s rozpočtovým nákladom 24,621 milióna eur. A len ako zaujímavosť uvediem, že je to vôbec najväčšia úpravná vody na Slovensku.“

■ Veríme, že po prestavbe úpravne v nej zostanú rybky (pstruhy dúhové) i lastúrniky (*Oncorhynchus mykiss*), ktoré tam „svedomito strážia“ kvalitu vody, no ktoré verejnosť často považuje len za akúsi reklamu VVS.

„Samozrejme, nejde o reklamu. Využívanie rybiek v úpravniach vody je jednou zo štandardných technológií v mnohých vyspelých krajinách a môžem sľuobiť, že po rekonštrukcii stakčinskej úpravne v nej rybky budú „pracovať“ aj naďalej. A to isté sa týka aj lastúrnikov.“

■ Ktoré ďalšie projekty by bolo treba osobitne zvýrazniť?

„Čistiarene odpadových vôd a kanalizácie v najjužnejších častiach regiónu - Streda nad Bodrogom, Kráľovský Chlmec a Čierna nad Tisou. Z minulého programovacieho obdobia nám ešte zostal projekt Revúca - mestská časť Revúčka, splašková kanalizácia. Je to projekt, ktorý bol niekoľkokrát presúvaný, ale už je schválený vo výške 2.4 milióna eur a v rámci neho vybudujeme gravitačnú kanalizáciu, na ktorú napojíme aj novú IBV za nemocnicou. Projekt bude ukončený do decembra 2015.“ (Problematika ČOV a kanalizácií sa podrobnejšie venujeme na inom mieste tohto vydania Vodného žurnálu - pozn. redakcie)

„Odolnosť“ voči špekulantom

Osobitne zaujímavou témou tlačovej konferencie boli nové digitálne vodomery. Pán Ing. Hreha zdôraznil, že VVS začala v tomto roku namiesto doterajších mechanických zavádzať nové moderné vodomery, k výhodám ktorých patrí väčšia spoľahlivosť, odbúranie možných nepresností a skreslení a možnosť ich diaľkového odpočtu, čo znamená o. i. aj to, že dispečing bude môcť bezprostredne zachytiť prípadnú poruchu u zákazníka a varovať ho.

„Môže sa stať, že vám doma večer zrazu zazvoní telefón. Ozve sa vám náš dispečer a upozorní vás, že máte neobvykle vysoký odber vody a je celkom možné, že máte poruchu, o ktorej možno ani neviete. Trebárs vám niekde tečie v pivnici. Možno, že to znie ako zo sci-fi, ale myslím si, že už v najbližších rokoch, keď bude systém digitálnych meračov s diaľkovým odpočtom naplno fungovať, to bude pre

VVS bežná a štandardná záležitosť,“ spresnil pán generálny riaditeľ s tým, že ďalšou výhodou nových vodomeroch je, že sú napájané batériami, ktoré vydržia 16 rokov. „V súčasnosti potrebujeme vymeniť cca 146.000 vodomeroch. Môj odhad je, že to bude trvať od štyroch do šiestich rokov. Pre zákazníkov to bude bezplatné, pretože pri všetkých nových zmluvách už dávame len tieto nové digitálne merače.“

Novinári mali možnosť obchytáť a zistiť rozdiely medzi klasickým, rozumej: mechanickým vodomermom s lopatkami, ktorými točí prúd vody a ktorý sa musí každých 6 rokov ciachovať, čo je pracné a nákladné, a moderným digitálnym vodomermom. Tie nové vodomery sú neovplyvniteľné vonkajším pôsobením, vrátane úmyselných zásahov. A práve o ich „odolnosti“ voči rôznym šikovníkom a špekulantom sme sa pozbovávali s výrobnotechnickým riaditeľom VVS Ing. Rudolfom Kočiškom:

„Dostal sa nám často stávalo, že rôzni špekulanti manipulovali s klasickými mechanickými vodomermi napríklad aj prikladaním magnetov, resp. ich pretáčali ich alebo fyzicky otočili, prípadne prevrtali vrchné sklíčko a do mechanizmu vtlačili rôzne ostré predmety (zápalky, klince, drôty, špendlíky atď.) v snahe spomaliť alebo zastaviť jeho chod. Avšak v tých nových vodomeroch toto všetko odpadá, neobsahujú nič také, čo by bolo možné mechanicky ovplyvniť, napríklad zabrzdiť; nemajú žiadne kontaktné časti, ktoré by sa dali spomaliť alebo celkom zastaviť.“

■ A čo tak fyzicky otočiť celý vodomerm?

„Ani to neprichádza do úvahy, lebo by systém automaticky zaznamenal opačný tok a upozornil dispečing. Chcem ešte dodať, že tieto digitálne vodomery sú vybavené datalogerom čiže internou pamäťou, do ktorej sa zapisujú všetky údaje a vieme spätne zistiť, čo sa dialo s vodomermom a vyvolať si krivku spotreby. Je to istota pre nás aj pre zákazníka. Je možnosť k týmto vodomermom doplniť displeje nakonfigurované na príslušnú IP adresu, aby si zákazník sám mohol listovať v údajoch o okamžitej spotrebe i minulých spotrebách. Uvažujeme týmto smerom a je možné, že takéto displeje by sme časom začali ponúkať zákazníkom ako nadštandardnú - platnú službu.“

(fur.)

Foto: archív redakcie

Elektronické zasielanie dokumentov

Vyhodnotenie súťaže

S cieľom zvyšovať kvalitu poskytovaných služieb a prispieť k ochrane životného prostredia VVS, a.s. odštartovala v máji tohto roku novinku – elektronické zasielanie dokumentov. Táto bezplatná služba je určená všetkým obchodným partnerom VVS, a.s. Každý zákazník, ktorý podpísal na príslušnom zákazníckom centre zmluvu o elektronickom zasielaní dokumentov, získal darček podľa svojho výberu a bol automaticky zaradený do žrebovania o 3 zaujímavé ceny: víkendový pobyt pre 2 osoby v rekreačnom zariadení Vodár v Starom Smokovci, tablet iPad a mobilný telefón iPhone. Službu elektronické zasielanie dokumentov si zriadilo do konca októbra 668 zákazníkov. Keďže súťaž bola ukončená posledným októbrovým dňom, príležitosťou na žrebovanie výhercov bola tlačová konferencia VVS, a.s., ktorá sa konala 3.11.2014 v priestoroch VVS, a.s.. Spomedzi všetkých zákazníkov VVS, a.s., ktorí podpísali zmluvu o elektronickom zasielaní dokumentov, vyžrebovali ekonomická riaditeľka VVS, a.s. Ing. Anita Gašparíková, investičný riaditeľ VVS, a.s. Ing. Róbert Hézsely a generálny riaditeľ VVS, a.s. Ing. Stanislav Hreha, PhD. trochu šťastlivcov za účasti médií.

Víkendový pobyt pre dve osoby v rekreačnom zariadení Vodár si užije Jana Hutterová z Košíc, z iPad-u sa bude tešiť Dušan Ondrejčík z Rožňavy a nový mobilný telefón iPhone putoval k Darine Šutovej z Humenného.

Adriana Marušinová

Foto: archív redakcie

Ing. Emília Žatková (vľavo), vedúca Útvary metodiky ZC s výherkyňou z Košíc.

Ing. Stanislav Prcúch, riaditeľ VVS, a.s. Rožňava s výhercom značkového tabletu.

Za tým, že v Stropkove je rušno ako v úli, nie je "bič" a "buzerácia" z Bruselu

DOMAŠA verzus Muškát žltý

Vodárenstve nemožno nič nechávať na náhodu a tak aj počas prebiehajúcich stavebných prác v čistiarni odpadových vôd (ČOV) Stropkov neustále prichádzajú do jej objektu pracovníci Slovenského vodohospodárskeho podniku - správcu vodných tokov a povodí, ktorí pravidelne odoberajú vzorky vôd vypúšťaných do rieky Ondava. V čase našej návštevy práve starostlivo nakladali do pristavenej dodávky dôkladne uzatvorené nádoby so vzorkami, ale hučiacimi strojmi, ktoré pracovali s betónovou zmesou, sa nenechali vyrušiť.

„Rovnako aj naša spoločnosť sústavne analyzuje vzorky vody. To, že je tu v čistiarni stavebný ruch a je tu plno stavbárov a stavebnej techniky, neznamená, že máme voči životnému prostrediu nejaké úľavy. Čistiareň je naďalej v plnej prevádzke a aj preto je areál

momentálne rozdelený plotom na dve časti - stavenisko a fungujúcu časť ČOV,“ vysvetľuje výrobo-technický námestník svídnického závodu VVS Ing. Jozef Čiernik.

Minca má dve strany

V súčasnosti sa v rámci VVS stavia a rozširuje mnoho kanalizačných sietí a prestavuje a intenzifikuje viacero ČOV, ktoré buď kapacitne nestačia alebo je potrebné doplniť

ich modernými technológiami tak, aby odpadové vody vypúšťané do recipientov vyhovovali prísny európskym limitom. A nielen, že sa v tomto čase hŕfne stavia a rekonštruje, ale spoločnosť aj do nového Programovacieho obdobia pripravuje výstavbu a rekonštrukciu množstva ďalších objektov.

O tom, prečo sa v súčasnosti kladie taký dôraz práve na odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd, o tom už živo hovorí naša reportáž z realizácie projektu **Stropkov - Krušinec - Tisinec, rozšírenie kanalizácie a intenzifikácia ČOV**. Okrem pána Ing. Čiernika bol naším sprievodcom po stavenisku aj vedúci Hospodárskeho strediska vodovodov a kanalizácií Stropkov Bc. Radovan Ivanko a za dodávateľov stavby sa nám venoval asistent stavbyvedúceho Stanislav Varga. Dozvedeli sme sa, že práce v rámci projektu súbežne prebiehajú v areáli ČOV-ky i na budovaní kanalizačných sietí v mestskej časti Stropkova zvanaj Bokša aj v obidvoch obciach, v Krušinci i Tisinci, ktoré sú síce samostatnými obcami, ale sú súčasťou aglomerácie Stropkov. Na všetkých pracoviskách pracuje súčasne cca 60 stavbárov.

„Ani v Bokši, ani v ďalších dvoch obciach nebola dosiaľ kanalizácia a pokiaľ mám vedomosti, mnohí ľudia sa kanalizácie priam dožadujú a nevedia sa jej už dočkať,“ hovorí Ing. Čiernik a jeho slová dopĺňa Bc. Ivanko: „Môžem potvrdiť, že chodia k nám na stredisko a pýtajú sa, kedy to už bude. Kedy už budeme napojení? - kladú mi stále tú istú otázku. V živote je to tak, že stačí, ak sú v obci jeden - dvaja zapálení pre vec a tí už potiahnu aj ostatných. Preto minimálne v Bokši nemáme obavy, že by sme po ukončení prác mali problémy s napojenosťou ako to býva v mnohých regiónoch.“

Pravda, každá minca má dve strany. Opäť má slovo inžinier Čiernik: „V spomínaných obciach majú ľudia pri domoch väčšinou žumpy. Ich obsah im vyvážame my v rámci projektu Čisté obce, ale poviem tak ako to je - vývozy nezodpovedajú množstvu splaškov, ktoré ich obyvatelia vyprodukujú.“

Takže určitú časť splaškov **likvidujú pokútne** - cez netesniace žumpy, trativodmi a zrejme aj vylievajú do okolitého prostredia. „Vybúdobaním kanalizácie a prestavbou ČOV prispejeme k ochrane životného prostredia, ale aj ku skvalitneniu života obyvateľov celej aglomerácie najmä tým, že nebude cítiť zápach zo žump a rigolov popri cestách. Nehovoriac už o tom, že ľudia v týchto obciach majú vlastné studne a ľahko môže dôjsť k ich kontaminácii.“

Miestami býva rušno

Pýtame sa, ako prebiehajú práce, či jej nestojí v ceste „ľudský faktor“? Asistent stavbyvedúceho pán Varga zdôrazní: „Osobne si myslím, že vzájomnú spoluprácu vodárov a nás stavbárov môžem len

pochváliť, niežeby výstavbu nesprevádzali žiadne problémy, ale neboli neriešiteľné. Slovom, zatiaľ bez väčších rušivých momentov.“ Vzápätí ale dodá, že už sa spolupodieľal na výstavbe či rekonštrukcii viacerých vodárenských objektov a vraj nie vždy šlo všetko hladko: „Miestami bolo rušno a horúco.“

Diskutujeme o tom, že pri výstavbe ľudia neraz robia rôzne schválnosti a prekážky, stavbárom postaví do cesty svoje auto alebo pustia psa. Pán Varga spresní, že občas bolo horúco napríklad pri realizácii projektu Svidník - Medzianky, privod vody z vodárenskej nádrže Starina, ale aj na iných stavbách: „Všetko, čo sa píše v časopisoch je pravda, ale v realite je to pri výstavbe vodovodných a kanalizačných sietí neraz ešte horšie! Akoby niektorí nechápali, že vodovody a kanalizácie sa stavajú pre nich. Ale tentoraz to zatiaľ ide naozaj veľmi dobre. Zdôrazním slovo zatiaľ.“

Terajšia ČOV už nestačila

Zďaleka viditeľnou dominantou vynovenej a rozšírenej stropkovskej ČOV budú dve vedľa seba stojace budovy s kruhovým pôdorysom. „Budú to moderné kalojemy,“ vysvetľuje asistent stavbyvedúceho a jedným okom pozorne sleduje, ako sa pekne rozlieva tekutý betón. „Vrchná časť oboch kalojemov bude obkolesená rímsami - chodníkmi, po ktorých sa bude môcť pohodlne prejsť obsluha čistiarne a vizuálne prekontrolovať rozsiahly areál.“

Mohlo by to pripomínať trebárs strážne veže stredovekých hradov, na vrcholoch ktorých sa dookola prechádzali bojovníci a neustále sledovali, z ktorej strany sa blížila nepriateľská vojská. Ale vráťme sa radšej do súčasnosti a dajme slovo Ing. Čiernikovi:

„V Stropkove je vybudovaná jednotná kanalizačná sieť zabezpečujúca odvádzanie splaškových i dažďových vôd z územia mesta. Odpadové vody sú čistené v terajšej ČOV s kapacitou 17,8 litra za sekundu, čo zďaleka nestačí pokryť potreby mesta, a to ani za situácie, že priemyslu je u nás už málo a jediným väčším podnikom je Tesla Stropkov, ktorý však má už len zlomok z niekdajšieho počtu zamestnancov, ktorý bol kedysi na úrovni 3 až 5 tisíc ľudí. Z kapacitných dôvodov nepostačujú

ani odľahčovacie komory terajšej ČOV. To sú hlavné dôvody, pre ktoré čistiareň rozširujeme a intenzifikujeme s tým, že jej kapacita sa zvýši na **26,3 litra za sekundu**. Bude tu automatizovaná prevádzka s modernými technológiami a bez potreby stálej obsluhy.

Zvýšenie kapacity je potrebné aj vzhľadom na novobudované kanalizácie. „Pokiaľ ide o dobudovanie kanalizácií, v samotnom meste, najmä teda v mestskej časti Bokša, ako aj v Tisínci a Krušínci dohromady pribudne 21,132 km siete. Ich vybudovaním sa v aglomerácii Stropkov zabezpečí odkanalizovanie pre 96,5 percenta obyvateľov. A pre úplnosť ešte doplním, že dôkladne vyčistené vody budú z ČOV do recipienta, teda rieky Ondava vtekať 500-milimetrovou odpadovou rúrou. Celkové náklady projektu predstavujú 15,6 milióna eur.“

Má to všetko zmysel?

Prechádzame areálom čistiarne. V časti, ktorá je v plnej prevádzke, sa pozdravíme s pánom Viliamom Jakubčom, ktorý čistí odtokový žľab. „Robí sa to denne, lebo zľab sa prirodzene zanáša riasami,“ spresní Bc. Ivanko. Potom sa vraciame späť na stavenisko a zamýšľame sa nad tým, či to všetko má zmysel. **Verejná mienka** u nás, aj keď nie je priamo proti ČOV-kám a kanalizáciám, ich význam podceňuje. Typickým príkladom sú výroky niektorých ľudí, ktorí si myslia, že za ich budovaním je len „buzerácia z Bruselu“ a peniaze, ktoré nám EÚ na to dá, ale raz ich budeme musieť vrátiť. Svoj negatívny postoj ku kanalizáciám odôvodňujú trebárs

aj takto: „Môj starý otec mal drevený záchod a s prepáčením močil tu do trávy na brehu Ondavy - a dožil sa 98 rokov!“

Má teda zmysel stavať ČOV-ky a kanalizácie?

„Za tým, že je tu čulý stavebný ruch, nie je bič ani „buzerácia“. Nestaviame preto, aby si nejaký úradník v Bruseli mohol dať do notesa čiarku, ale robíme to pre nás a hlavne pre budúce generácie - naše deti, vnukov, právnikov. Keď si chceme prírodu chrániť, nemáme inú možnosť,“ zdorazní pán Stanislav Varga a potom rozvíjame úvahy ďalej. Na Ondave postavené vodné dielo Veľká Domaša spolu s vyrovnávacou nádržou Malá Domaša totiž plní niekoľko funkcií - vodo hospodárskych, energetických i rekreačných.

Jednou z dôležitých funkcií Domaše je regulovať prítoky vôd do Východoslovenskej nížiny. Pripomeňme, že Ondava v jej

najnižších miestach (94,5 m n.) spoločne s Latoricou vytvára rieku Bodrog, ktorá lemuje a chráni mnohé vzácne prírodné lokality, prírodné rezervácie a chránené vtáčie územia Východoslovenskej nížiny. A dáva život svetovému skvostu maďarsko-slovenskej vinohradníckej oblasti Tokaj s unikátnymi odrodami - Furmint, Lipovina (Hárslevelű), Muškát žltý (Sárgamuskotály) a Zeta (Zéta).

„Stojí za to bojovať o čistotu vody v Ondave,“ zhodneme sa už len pri pomyslení na lahodné vína z Tokaja, aké nám právom závidí celý svet! A prv než sa rozídeme, Ing. Čiernik dodá, že **čistota vody v toku Ondavy** veľmi výrazne vplýva na kvalitu vodných zdrojov v bližšom i vzdialenejšom okolí. „V posledných rokoch sa dvakrát stalo (2011 a 2013), že do Ondavy sa po haváriách kamiónov dostali ropné látky, čo **nebezpečne ohrozilo zdroje pitnej vody v regióne** a museli sme prijať opatrenia.“

Vizitka kultúrnosti!

Tému kanalizácií a ČOV zhrnul investičný riaditeľ VVS Ing. **Róbert Hézsely**. Opýtali sme sa ho, prečo sa v súčasnosti venuje taká veľká pozornosť odkanalizovaniu a dôkladnému čisteniu odpadových vôd? Je to len preto, že je za tým „diktát“ z Bruselu, ako si to poniektorí mylne vysvetľujú? Alebo je za tým skutočná potreba chrániť životné prostredie a tým aj životy a zdravie ľudí? A keďže sme na vodárenskej pôde, tak hovoríme najmä o potrebe chrániť zdroje pitnej vody - predovšetkým povrchové, ale aj podzemné.

- Samozrejme, žiadny „diktát“ z Bruselu za tým nie je, ale v prvom rade je potreba chrániť životné prostredie a zdravie ľudí. Na základe požiadaviek európskej a národnej legislatívy bol vypracovaný Plán rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie SR, vládou SR vzatý na vedomie dňa 15. 2. 2006 uznesením č. 119/2006. V apríli 2007 Ministerstvo životného prostredia (MŽP) SR vypracovalo dokument Národný program Slovenskej republiky pre vykonávanie smernice Rady 91/271/EHS o čistení komunálnych odpadových vôd v znení Smernice Komisie 98/15/ES a Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady 1882/2003/ES, v ktorom definovala **princíp n:1** (n= počet obcí napojených na 1 ČOV, kde

- Naša spoločnosť má na prvú výzvu MŽP o získanie nenávratných finančných prostriedkov (NFP) z eurofondov v programovacom období 2014 až 2020 pripravených desať projektov za takmer 110 miliónov eur. Pokiaľ ide o projekty týkajúce sa kanalizácií a ČOV, k tým veľkým patrí napríklad výstavba kanalizácie a čistiarne odpadových vôd pre obce Drienov, Šarišské Bohdanovce, Nová Polhora za vyše 18,2 milióna eur. Kanalizácia a čistiareň odpadových vôd za viac ako 15,4 eur sa má vybudovať aj v obciach Moravany, Trhovište, Bánovce nad Ondavou. Pripravuje sa aj projekt intenzifikácie a modernizácie čistiarny odpadových vôd v Rožňave za 7,6 milióna eur. V prvej výzve MŽP chceme taktiež predložiť žiadosti o NFP na projekty

obec musí mať viac ako 2000 obyvateľov). Prílohou tohto dokumentu je zoznam tzv. hodnotiacich aglomerácií, ktoré sa Slovenská republika zaviazala vyriešiť. Čo sa týka pitnej vody, tak je potrebné spomenúť Rámcovú smernicu o vode (2000/60/ES), ktorá predstavuje v súčasnosti najprogresívnejší legislatívny nástroj práva Európskej únie v oblasti ochrany a využívania vôd. Jej zavedením sa prešlo od riešenia čiastkových problémov ku komplexnému prístupu v ochrane a využívaní vôd na ekologických princípoch – k integrovanému manažmentu.

■ Pán riaditeľ, a čo všetko v oblasti kanalizácií a ČOV pripravila VVS pre nové Programovacie obdobie 2014 - 2020? Aspoň krátko.

Veľké Trakany, Malé Trakany – kanalizácia, ČOV Čierna nad Tisou – intenzifikácia, Kráľovský Chlmec – kanalizácia a intenzifikácia ČOV, Streda nad Bodrogom – kanalizácia a ČOV a Malcov – Lenartov – kanalizácia a ČOV. Zároveň pripravujeme projekty aj na ďalšie výzvy MŽP v programovacom období 2014 až 2020, ktoré sa týkajú či už kanalizácií a čistiarní odpadových vôd alebo aj úpravni vôd.

■ Výstavbe kanalizačných sietí (ale rovnako sa to týka aj vodovodov) neraz stoja v ceste špekulanti, ktorí chcú na tom dobre zarobiť a za malý kúsok pozemku (jeden - dva metre štvorcové) pýtajú neraz aj milióny. Ak nie, výstavba sa nezačne! Je VVS pripravená využiť v boji proti takýmto špe-

kulantom aj silu zákona? Aké na to máte možnosti a prostriedky?

- Sila zákona je na špekulantov slabá, neponúka dostatočné možnosti a ani prostriedky. V zmysle zákona je možné nehnuteľnosť pred začatím stavby (stavebného konania) vyvlastniť, avšak tento proces je veľmi zdĺhavý s právne nepredvídateľným výsledkom. Jedinou možnosťou ako sa vyhnúť problémom s vlastníckymi nehnuteľnosťami, tzv. špekulantmi, je počítať s tým už pri projektovaní trasy vodovodu, alebo kanálu a snažiť sa ich naprojektovať tak, aby obmedzili v rámci možností čo najmenej vlastníkov. Navyše predstava vlastníkov nehnuteľností a bohužiaľ aj mnohých štátnych organizácií je taká, že naša spoločnosť disponuje neobmedzenými finančnými prostriedkami a teda obmedzených vlastníkov nehnuteľností môže odškodniť podľa ich finančných predstáv. Jedinou cestou je úprava súčasného zákona 422/2002 Z.z., v ktorom by bolo doplnené, že obmedzenie užívania nehnuteľnosti z dôvodu existencie vodovodu alebo kanalizácie je zákonné vecné bremeno za odplatu tak ako to majú elektrikári a plynári.

■ Posledná otázka je tak trochu netická a týka sa dámskych vložiek, ale aj tzv. vlhčených utierok, ktoré niektorí ľudia vhadzujú do kanalizácie. Obsahujú totiž vlákna, ktoré sa pri výtlačných kanalizáciách namotajú na osky čerpadiel, čo spôsobuje obrovské problémy - kanalizačný systém sa musí odstaviť a vlákna ručne odmotávať, čo trvá aj celé hodiny. Je to pracné a nákladné.

- To, že ľudia vhadzujú do kanalizácie to, čo tam nepatrí, to je vizitka kultúrnosti národa. Našťastie výrobcovia technológií o tomto našom neduhu už vedia a hľadajú alternatívne riešenia ako napríklad separačné čerpace stanice, sekacie nože, rôzne zosilnené zariadenia atď. Jednu separačnú stanicu sme pokusne nainštalovali v Hankovciach (okres Humenné), testujeme ju a napríklad v projekte Drienov - Šarišské Bohdanovce - Nová Polhora, ktorý rieši odkanalizovanie obcí v povodí rieky Torysa, už namiesto klasických prečerpávacích staníc rátame len so separačnými. Keďže sú ľudia takí, akí sú, zrejme budeme musieť v tomto trende pokračovať.

(fur.)

Foto: Marián Horňák

Fenomenálny bagrista Róbert Domik: „Učesem vás radlicou a ešte aj fúzy vám pristrihnem!“

Práca u vodárov prináša horúce momenty

Na majstrovstvách sveta, kde ide o desatinky milimetrov a zlomky sekúnd, mu jedna z disciplín nevyšla. „Pokazil som to v jednej disciplíne, mal som trošilinku viac spustenú radlicu než bolo treba a zachytil som. To ma vyviedlo z miery a už som sa nevedel tak dobre sústrediť. Avšak v ďalších súťažných disciplínach som to hravo napravil a skončil som v nich na druhom, resp. treťom mieste,“ spomína pán Róbert Domik na napäté chvíle, ktoré v septembri prežil v anglickom Leicestri. A kvôli maličkaj chybičke, ktorá prísny porotcom samozrejme neušla, si nedoniesol domov víťaznú medailu. Ale i tak si zaslúži potlesk: V súčasnosti je 15.-tym najlepším bagristom na celom svete!

Na otázku **Vodného žurnálu**, či je pravda, že dobrý bagrista musí mať takú presnú mušku, že bagrom dokáže učesať aj človeka, sa pán Domik len pousmeje: „Nielen že vás učesem, ale ja vám radlicou ešte aj fúzy pristrihnem! To nič nie je. Na súťažiach bagristov, ale najmä v reálnej práci to býva oveľa horúcejšie a napätějšíe!“

Začínal medzi baníkmi

Pochádza z malej a krásnej dedinky Čučma, známej aj pod maďarským názvom Csucsom, ktorá sa nachádza neďaleko Rožňavy. V okresnom meste navštevoval Stredné odborné učilište banícke a po vyučení pracoval v Železorzudných baniach Rožňava ako zámočník. Neskôr jazdil na nákladných autách a posledných 17 rokov pracuje ako bagrista - najprv v menších stavebných firmách a od februára 2012 pôsobí v rožňavskom závode VVS. „Ako bagrista tu pracujem najmä na poruchách a tých býva veľmi veľa, takže aj keď sme v závode traja bagristi, máme čo robiť.“

Ako pán Domik ďalej dodáva, najviac porúch býva na jeseň, keď náhle začne primrzáť a potom zasa koncom februára a v marci, keď sa zamrznutá pôda začína roztápať a potrubia praskajú. „Ale poruchy sú prakticky po celý rok a okrem toho sa ako bagrista podieľam aj na malých investičných akciách závodu, najmä na budovaní menších vodovodných sietí a prípojok. Teraz naposledy sme ťahali vodovodné potrubie v Jablonove nad Turňou. A v menšej miere sa podieľam aj na budovaní kanalizácií.“

Nemenil by som za nič!

Keď sa opýtať, či bagrovanie je ťažká robota, pán Domik si povzdychne: „Je náročná na zrak a najmä na psychiku, neustále sa treba

sústrediť. A čo je najhoršie, náročná je na kĺby a chrbticu. Viac rokov neustáleho bagrovania sa už podpísalo na mojom zdraví, nedávno som maródoval s chrbticou celých šesť mesiacov.“

Aj keď staré ruské bagre s kabínou, do ktorej fúkalo zo všetkých strán, sa u nás už dávno nepoužívajú a VVS disponuje špičkovými strojmi svetových značiek Caterpillar a Bobcat, ktorých kabíny sú ergonomicky tvarované, nadovšetko pohodlné a vykurované, práca bagristu je naďalej veľmi ťažká. „Keď pri poruche rozbíjame hrubé vrstvy betónu, tie otrasy sa prenášajú a trpí chrbtica i kľby. Nehovoriac už o zimnom období. Keď u nás na Gemerí začne na jeseň mrznúť, pôda je zakrátko zľadovatelá a zamrznutá na kosť do hĺbky 70 - 90 centimetrov a miestami aj viac, a keď ju rozbíjame a odkopávame, dostáva zabrat nielen stroj, ale aj človek. Ja hovorievam, že to je daň za túto krásnu, no náročnú prácu.“

A napriek tejto dani, ktorú - obrazne povedané - musí platiť každý bagrista, by pán Domik bagrovanie nevymenil za nič na svete. „Zvykol som si a bez bagra by som už nevedel žiť.“

Rozprávame sa o otrasoch pri rozbíjaní betónu či zamrznutej pôdy, ale vraj ešte horšie je to s neustále napätou pozornosťou. „Bagrista musí mať oči na stopkách. Najmä v mestách a väčších obciach je dnes toľko rôznych inžinierskych sietí, že sa v nich už nedá vyznať a sú tak nahustené a toľkokrát prekrížené, že kopať do zeme je umenie!“

Nad vodovodnými a kanalizačnými sieťami, ktoré sú z bezpečnostných dôvodov situované najnižšie, sú neraz aj viaceré plynové rozvody a prípojky, káble s elektrickou energiou množstvo ďalších vedení, ako napríklad telefónne prípojky, káble niekoľkých internetových providerov a poskytovateľov káblovej televízie a podobne.

„Ak bagrista nechce preseknúť elektrický kábel, aby tam dakoho zabilo alebo poškodil vysokotlakové plynové potrubie a spôsobil výbuch, tak sa musí pekne sústrediť. Preto hovorievam, že urobiť bagrom mladej žene frizúru tak, aby mohla ísť na módnú prehliadku alebo

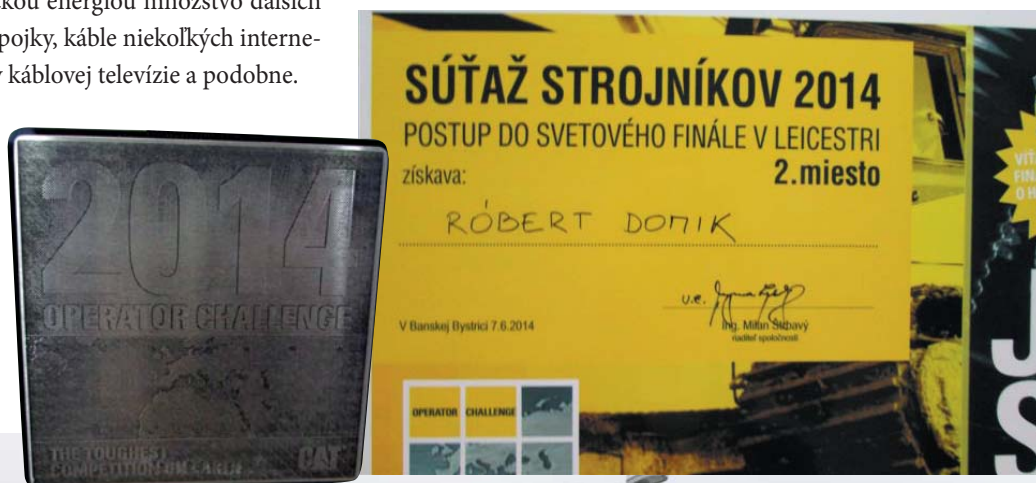
upraviť redaktorovi fúzy, to všetko je nič oproti tomu, čo zažívame v každodennej práci.“

Rodina, voľný čas a bager

Býva v Krásnohorskom Podhradí, je ženatý, manželka Sylvia pracuje ako účtovníčka. Majú spolu 26-ročnú dcéru Silviu, je ešte slobodná a tak pán Domik nemá zatiaľ vnuka alebo vnučku. „Ale veď som ešte mladý, mám len 48 rokov,“ zasmeje sa plný elánu a optimizmu, ktorý tak výrazne charakterizuje jeho osobnosť. Vzápätí dodá, že za všetko, za morálnu podporu vďačí manželke a dcére.

Vo voľnom čase rád chodíva na prechádzky do lesa a jeho ďalším koníčkom sú autá, motorky a najmä bagre.

„Neraz sa ma pýtajú, či byť dobrým bagristom sa dá naučiť. A ja odpovedám tak, že pri bagrovaní určite zohrávajú úlohu viaceročné skúsenosti, ale za dobrého bagristu sa nedá vyučiť. To sa človek musí narodiť! Pre mňa je bagrovanie zároveň prácou aj koníčkom, no tých záľub mám viac. Okrem tých, čo som už spomínal, je to aj práca v záhrade. Rád pestujem zeleninu, mám tam kury a predovšetkým skaliku s mnohými krásnymi kvetinami. To ma baví, to je pre mňa relax, pri ktorom sa dajú zavrieť prácou unavené oči a snívať a odpočívať.“

Bagrom na minigolfe

Na dvore rožňavského závodu stojíme spolu pri bagri značky Bobcat. „Je to veľmi dobrý stroj, pôvodom americký, aktuálne vyrábaný v licencií v Čechách. Namiesto množstva pák ako to bolo v starých bagroch, sa tento ovláda jediným joystickom, čo je síce oveľa jednoduchšie, ale o to náročnejšie na pozornosť a sústredenie a predovšetkým citlivosť v ruke a najmä v jednotlivých prstoch.“

Je to vraj o tom, čomu hovoria vojaci na strelnici - mať dobrú mušku!

„Tento stroj má dve veľké výhody. V prvom rade je to dobrá prichodnosť. Prekážkou preňho nie je ani strmý zľadovateľý kopec ani zablatený a premočený terén. Druhou výhodou je jeho nízka váha - len 2.600 kilogramov. Pre nás to znamená, že ho naložíme na podvalník, ktorý je pripojený k nákladnému autu a nemusí sa presúvať po vlastnej osi. Takto sa operatívne a rýchlo vieme dostať k poruchám v ktorejkoľvek časti nášho regiónu,“ vysvetľuje pán Domik, na ktorom vidieť, že je skúseným a nadovšetko ostrieľaným bagristom.

Zúčastnil sa už na viacerých medzinárodných prehladkách a súťažiach strojníkov, ktoré organizuje najväčší výrobca bagrov na svete - spoločnosť Caterpillar. Bol napríklad v Španielsku, prednávkom v nemeckom Lipsku a v tomto roku v anglickom Leicestri.

„Sú to veľmi náročné súťaže, niektoré disciplíny prebiehajú na vyasfaltovanej ploche, niektoré v kameňolome. V ovládaní nakladača 950K som v Anglicku skončil tretí a v práci s kĺbovom dumprom 730C dokonca druhý na svete. Pokazil som si to však na minigolfovom ihris-

ku, kde sú tesne vedľa seba drobné golfové jamky a stojany s malými loptičkami. Medzitým všetkým sú posadené tuje. Súťažiaci musí radlicou bagra zobrať zo stojana loptičku a umiestniť do golfovej jamky a pokračovať ďalej. Mne sa ale stalo, že som s nedostatočne zdvihnutou radlicou zachytil jednu tuju a potom som sa už nevedel sústrediť.“

Na súťaži podobne obstál aj ďalší reprezentant Slovenska Peter Matia zo Sabinova. „Nie, on nie je vodár, pracuje v jednej stavebnej firme, ale spomínam ho preto, že spolu na súťažiach diskutujeme s bagristami z ostatných krajín a vymieňame si s nimi skúsenosti. Reč sa prirodzene krúti aj o spoločenskom ohodnotení našej práce. Kým v Nemecku má bagrista priemerný plat až 4.500 eur, u nás v priemere 400. Ale i tak sme s Petom Matiom radi, lebo na medzinárodných súťažiach úspešne reprezentujeme našu krajinu a vyhrávame zväčša len my východniari.“

Ing. Stanislav Prcúch, riaditeľ rožňavského závodu VVS: Bolo pre náš závod veľkou výhrou, že sme získali takého špičkového bagristu medzi nás vodárov. Ako riaditeľ závodu som hrdý na pána Domika nielen preto, že úspešne reprezentuje aj VVS vo svete, ale aj pre jeho denno-denné pracovné nasadenie priamo na bojisku v sieti inžinierskych sietí. Verím, že toto nie je jeho posledný úspech na svetových súťažiach.

(fur.)

Foto: Marián Horňák

AKTIVUJTE SI

elektronickú faktúru v pohodlí Vášho domova

Komfortné vybavenie služby vďaka **Zelenej pošte**

VVS, a.s. je moderná, zákaznícky orientovaná spoločnosť, ktorej neustálou snahou je vychádzať v ústrety svojim zákazníkom a zvyšovať kvalitu svojich služieb. S cieľom skvalitniť služby, zvýšiť komfort klientov a prispieť k ochrane životného prostredia prichádza VVS, a.s. s novinkou v rámci elektronického zasielania faktúr v spolupráci so spoločnosťou Zelená pošta.

Čo je **Zelená pošta** ?

Je to portál, ktorý podporuje VVS, a.s., **aby ušetrila Váš čas aj Vaše náklady**. Prostredníctvom tejto web stránky si môžete vytvoriť svoje konto, na ktoré prijímate elektronické faktúry nielen z VVS, a.s. a spravujete ich na jednom mieste.

Prečo by ste mali využiť službu elektronického zasielania faktúr prostredníctvom **Zelenej pošty**?

- Ušetríte svoj čas aj náklady, predídete tak omeškaniu platby a strate dokumentov
- Elektronické zasielanie faktúr je bezplatné, nestojí Vás to ani cent
- Službu si aktivujete v pohodlí domova
- Elektronická faktúra je Vám doručená skôr ako papierová
- Na novú faktúru v emailovej schránke Vás upozorní notifikačný e-mail
- Získate komfortný a pohodlnejší prístup k faktúre prostredníctvom portálu Zelená pošta alebo mobilnej aplikácie
- Elektronická faktúra je identická s papierovou

Ako si službu **Zelenej pošty** aktivovať?

- K registrácii potrebujete kódy UID a PIN, ktoré nájdete na doručenej papierovej faktúre (sú platné len 3 mesiace)
- Pomocou týchto kódov sa môžete zaregistrovať priamo na portáli Zelenej pošty www.zelenaposta.sk, alebo
- Po úspešnej registrácii Vám VVS, a.s. bude zasielať faktúry na elektronický portál, kde budú bezpečne uložené a kedykoľvek prístupné iba pre Vás
- Od tohto dňa Vám už VVS, a.s. nebude zasielať faktúry klasickou poštou, iba elektronicky
- Keďže oznámenie o registrácii nie je potrebné doručovať do VVS, a.s. všetky potrebné kroky vybavíte komfortne, v pohodlí Vášho domova 😊

cez web stránku
www.vodarne.eu
v zákazníckej zóne

MAŠLIČKOVO

— Pekný názov ukrývajúci nepekný problém

Mašličkovo – názov, ktorý na prvý pohľad evokuje niečo pekné a detsky roztomilé spôsobil vodárenským pracovníkom, ale aj obyvateľom Košíc, vrásky na čele. O tom, čo sa za týmto názvom skrýva, aký problém nastal a ako ho košickí vodári zvládli, sme sa porozprávali s riaditeľom košického závodu Ing. Gabrielom Fedákom.

V blízkosti kontroverzného košického sídliska Luník IX. vznikla nová nelegálna osada Nové diely – Mašličkovo. Skrytá v lesnom poraste pri Myslavskom potoku prichýlila asi sto neprispôsobivých Rómov, ktorých vystaňovali zo sídliska Luník IX. z dôvodu neplatenia účtov. Aj keď VVS, a. s. bola oboznámená s aktuálnou situáciou a tomuto miestu venovala zvýšenú pozornosť, keďže práve tu ústi zberný kanál čistiarne odpadových vôd do mesta Košice, katastrofu sa odvrátiť nepodarilo.

Dňa 12. 9. 2014 volala hliadka Mestskej polície na dispečing VVS, a. s., aby ohlásila upchatie zberného kanála, z ktorého vytekala splašková voda obsahujúca fekálie. Na základe tohto oznamu boli na miesto vyslaní pra-

covníci VVS, a. s. závod Košice a po zistení havarijného stavu začali práce na odstránení tejto závažnej poruchy. „Nebolo to však také jednoduché“, upozorňuje nás Ing. Fedák

a pokračuje: „Splašky v lesnom poraste rozbahňovali pôdu a vytvorili močiar. Zalesnený a veľmi zle prístupný terén znemožňoval k šachte prístup, preto sme museli vybudovať prístupovú cestu 800 m dlhú, ktorú sme vysypali štrkom a kameňmi.“ Na výstavbu tejto cesty bola využitá aj ťažká technika, tri dni pracoval bager a dva dni nákladné vozidlá privážali štrk a kamene a odvážali polámané konáre, ale aj celé stromy, ktoré sa museli vyrezať. Keď sa už pracovníci vodárni konečne dostali k šachte, čakalo ich vskutku nemilé prekvapenie v podobe odpadu, ktorý sa v šachte nachádzal. Poniektorí aj nechápavo krútili hlavami, veď tam boli nahádzané všelijaké matrace, koberce, handry a rôzny komunálny odpad, dokonca aj detské plienky a televízor. Šachta bola upchatá, splašky tiekli všade okolo, miestom sa šíril neznesiteľný zápach a nebolo možné tento odpad štandardným

spôsobom vytiahnuť. Vodári sa však aj v takejto komplikovanej situácii dokázali vynásť a svojpomocne si v dielni zhotovili pracovný nástroj, akýsi hák, pomocou ktorého mohli neporiadok a odpad zachytiť, vytiahnuť a šachtu spriechodniť. „Naši zamestnanci na obnove pôvodného stavu pracovali približne 150 hodín, okrem toho sa na mieste nachá-

dzalo aj naše saco-kanalizačné vozidlo Ford Aquatech a celkovo sme vyčistili a vybrali zo šachty asi 60 m³ komunálneho odpadu. Celé tieto práce trvali do 24. 9. 2014, kedy sa nám podarilo úplné spriechodnenie.“

Nepriístupný terén však pre zamestnancov vodární nebol jedinou prekážkou, museli sa vysporiadať aj s prítomnými túlavými

psami, či neochotou a nevôľou obyvateľov nelegálnej osady. „Časť chatrčí sme pre lepší prístup k šachtám museli odstrániť, preto sa celá vzniknutá situácia riešila v súčinnosti s Mestskou políciou, ktorá dohliadala na poriadok a plynulý priebeh rekonštrukčných prác,“ dodal Ing. Fedák.

Havarijné miesto je aktuálne vyčistené a upravené, šachty sú uzatvorené, pričom kovový poklop bol vymenený za cestný panel, aby šachtu nebolo možné zo strany osadníkov otvoriť a opätovne používať ako kontajner na odpady. Celá oblasť sa monitoruje a je pod väčšou kontrolou, ale ako sa vyjadril Ing. Fedák, VVS, a. s. nemá prostriedky na to, aby v budúcnosti takémuto stavu zabránila na inom mieste v Košiciach. Veď podobné havarijné stavy už v minulosti riešili aj na Luníku IX. či iných častiach mesta, kedy v kanalizácii skončili veci, ktoré do nej naozaj nepatrili.

Bibiána Kostrejšová

Foto: Marián Horňák

Medzi deti zavítal Mikuláš....

Predvianočné obdobie je u detí už automaticky spojené s príchodom Mikuláša. VVS, a.s. v tomto období nezabúda ani na deti svojich zamestnancov, Mikuláš medzi ne zavítal aj tento rok, a to v každom závode VVS, a.s.. Svoju radosť neskrývali deti z bohatej mikulášskej nádielky v podobe hračiek a balíčka sladkostí, ktoré si prevzali osobne z rúk Mikuláša alebo vtipného Čerta. Pred sladkým prekvapením si ešte vychutnali moderné bábkové divadlo – predstavenie s názvom Vianočná koleda alebo Ako sa Oto (ne) dočkal. Malá divadelná hra ponúkla deťom jednoduchý príbeh o tom, čo každé dieťa očakáva počas zimných sviatkov – o priateľstve, láske, ale aj o darčekom. Interaktívne predstavenie plné humoru, s chytľavými melódiami a nenásilnou aktivizáciou detí malo veľký úspech.

Stretnutie s Mikulášom sa tak aj tento rok nieslo v znamení zábavy, darčiekov, sladkých dobrôt, ale najmä úprimnej a čistej detskej radosti. Spokojné, usmiate tváričky detí tak boli pre VVS, a.s. opäť dôkazom, že tieto podujatia majú zmysel.

Východoslovenská vodárenská spoločnosť nezabúda ani na tých, ktorí sú, takpovediac, na okraji záujmu. Spolu s Neinvestičným fondom Vodárne každý rok v rámci

charitatívnych aktivít podporujú podujatie Vianoční Šikulkovia, určené deťom z detských domovov. Tento rok sa VVS, a.s. a Neinvestičný fond Vodárne rozhodli prispieť ku krajším a veselším Vianociam handicapovaným deťom. Spolu 85 mikulášskych balíčkov s hračkami a sladkosťami putovalo k de-

ťom Špeciálnej základnej školy na Opátskom v Košiciach (posledné 3 fotografie na str. 17). Spontánna radosť a úsmev na ich tvárach boli tou najväčšou odmenou...

Adriana Marušinová

Foto: archív redakcie

Vtipy

„Jano, čo dostaneš na Vianoce?“

„Človeče, asi chlapa. Videl som ho u manželky v skrini.“

☺ ☺ ☺

„Tak som počul, že ti svokra poslala na Vianoce kapra?“

„Kdeže, len raz hus a ja blbec som sa s ňou oženil!“

☺ ☺ ☺

„Každý rok k nám na Silvestra chodí svokra, ale tento rok už asi urobíme konečne výnimku a pustíme ju aj dnu!“

☺ ☺ ☺

Z tlačovej konferencie cestárov:

Tento rok sme na zimu boli pripravení na-
ozaj starostlivo, bohužiaľ nám do toho začalo
snežiť, s čím sme vôbec nepočítali.

☺ ☺ ☺

Rybár chytil zlatú ryбку:

„Pustiš ma?“

„Dobre“

„Jéj. Ty si zlatý.“

☺ ☺ ☺

Majiteľ reštaurácie pristihol čašníčku ako
čapuje vodu z vodovodu a leje ju do vína.

„Kolkokrát som ti hovoril, aby si tam ne-
liala vodu z vodovodu? Tam máš potok, na-
ber si jej tam koľko chceš a nečapuj ju tu, keď
vieš že za ňu musíme platiť ???!!!“

☺ ☺ ☺

Vyťahuje sa Jožo pred manželkou:

„Pod stromček ti dám celý svet!“

„Jasné a budem tam mať vreckový atlas!“

– otrávene komentuje žena.

☺ ☺ ☺

Stupne zimy:

+ 18°C Obyvatelia Havaja si berú na noc
dve prikrývky

+ 10°C Obyvatelia helsinských panelá-
kov vypínajú kúrenie, Rusi začínajú pesto-
vať kvety

+ 2°C Talianske autá nejdú naštartovať

0°C Zamrza destilovaná voda

- 1°C Dych sa stáva viditeľným. Rusi jedia
zmrzlinu a popíjajú studené pivo.

- 4°C Pes sa ti snaží napchať do postele.

- 8°C Bezdodomci idú na noc do škatúl.

- 10°C Francúzske autá prestávajú štar-
tovať.

- 12°C Politici začínajú hovoriť o bezdo-
movcoch.

- 15°C Americké autá neštartujú.

- 18°C Helsinskí nájomníci zapínajú kú-
renie. Obyvatelia Havaja už zmrzli.

- 20°C Dych sa stáva počuteľným.

- 21°C Ak dostaneš psa vonku, po vyven-
čení ho musíš odkopnúť.

- 22°C Bezdodomci si berú na seba dve
škatule.

- 24°C Nemecké autá neštartujú.

- 27°C Pes sa ti skúša dostať pod pyžamo.

- 29°C Švédske automobily prestávajú štar-
tovať.

- 32°C Bezdodomci zamrzli a sú s v škatu-
liach nakopení za mestom.

- 33°C Žiadne normálne, ani ruské auto sa
už nedá naštartovať.

- 38°C Rusi si zapínajú vrchné gombíky
na košeliach.

- 43°C Ruské autá neštartujú už ani na vod-
ku.

- 50°C Auto sa ti snaží napchať do postele.

- 60°C Obyvatelia Helsiniek zamrzli. Tu-
lene opúšťajú Grónsko a sťahujú sa na juh.

- 70°C Zamrzlo peklo. Univerzita v Kuz-
necku organizuje cezpoľný orientačný beh
na zahriatie.

- 75°C Santa Klaus opúšťa polárny kruh.

- 120°C Alkohol zamrzol. Rusi sú nahne-
vaní.

- 268°C Hélium skvapalnelo.

- 273,15°C Absolútna nula. Ustáva sa
pohyb elementárnych častíc. Rus, žužla-
júc zmrznutú vodu, pripúšťa, že je po-
riadna kosa.

Tajnička

vyššia hodnosť ako kapitán

úpadok alebo umelecký smer plný pesimizmu, skepsy, márnosti

priezvisko autora diela Zločin a trest

3. najväčšie mesto na Slovensku

pozemok, geometrické určenie pozemku v katastrálnej mape

hudobne, veľmi rýchle tempo

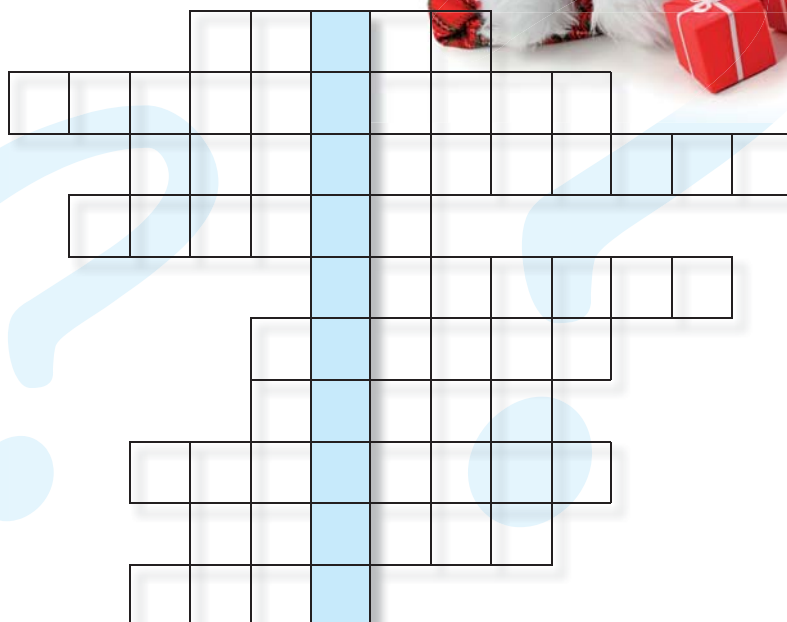
mesiac v ktorom oslavujeme Svetový deň vody

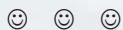
psie plemeno s krátkymi nohami, durič

rozprávková bytosť žijúca vo vode

vyvretá hornina obsahujúca kremeň, sludu, živce

Optimista vyhlasuje, že žijeme v najlepšom mož-
nom svete a pesimista sa obáva, že....

Malé cigánča stretne na ulici chlapca z vedľajšieho domu a pýta sa ho:

- Háďaj čo dostanem tento rok na Vianoce!?

- Čo?

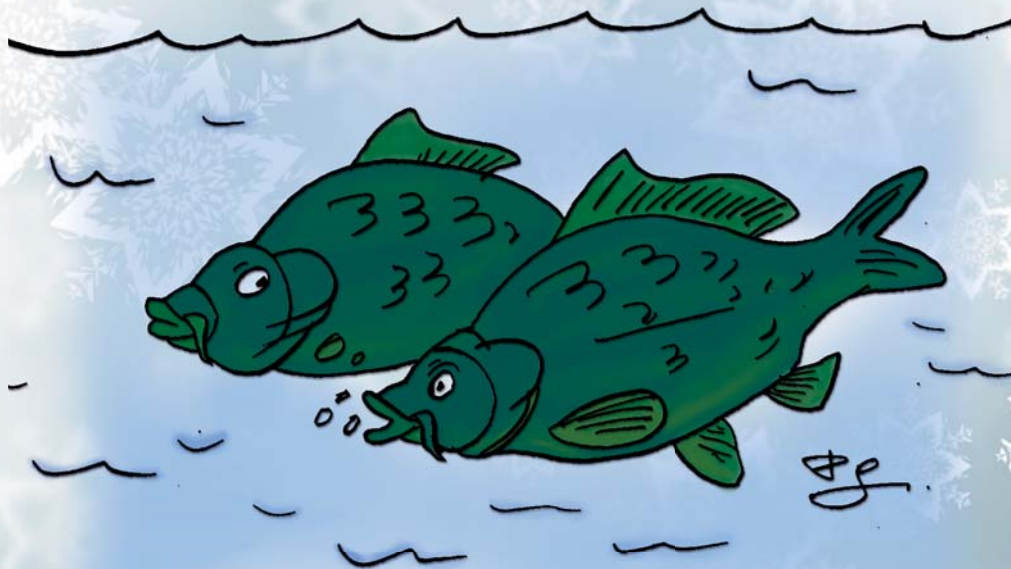
- Tvoj bicykel.

Stretnú sa dvaja rybári na rybníku. Jeden sa pýta druhého: "Je tu dobrá voda?" "Veľmi dobrá" vraví druhý. "Vôbec sa z nej tým rybám nechce von!"

Viete prečo blondínka vyleje vodu do počítača? Chce surfovať po internete.

Na štedrovečernú večeru by ma nezlákali ani cisternou kvalitnej pitnej vody.

Recept *Vianočné medovníčky*

K obrazu tradičnej, teplej atmosféry Vianoc rozhodne patrí aj typická vôňa chutných medovníkov. O svoje majstrovstvo v pečení tohto sladkého vianočného pokušenia sa s redakciou, ale aj s čitateľmi Vodného žurnálu, podelila p. Ing. Marta Bercíková, ktorá pracuje vo VVS, a.s. Košice na pozícii technický pracovník Útvaru vodohospodárskeho rozvoja. Ponúkame teda inšpiráciu, ako obohatiť Váš slávnostný vianočný stôl, alebo stromček ☺

Vyšľaháme vajíčka s práškovým cukrom na penu, pridáme tuk, med a ešte krátko prešľaháme.

Vlejeme do múky a vypracujeme cesto.

Cesto necháme odležať aspoň 24 hod. voľne na chladnejšom mieste. Čím dlhšie (aj 7 dní), tým je cesto kvalitnejšie - trvácnejšie.

Odležané cesto po častiach vyvalkáme na pomúčenej doske na hrúbku 0,3 - 0,5 cm a vykrajujeme rôzne tvary. Väčšie tvary hrubšie, menšie tvary na tenšie cesto.

Poukladáme na plech vystlaný papierom na pečenie. Pečieme v mierne vyhriatej rúre (180°C) cca 15 min. Upečené, ešte horúce medovníčky potrieme rozšľahaným vajíčkom. Natreté medovníčky poukladáme na rovnú plochu a necháme vychladnúť. Potom ozdobíme bielkovou polevou.

Poleva:

1 bielok miešame (nie šľahať) s cca 15 dkg práškového cukru 20-30 min., pridáme 1-2 KL citrónovej šťavy.

Polevu nanášame pomocou papierového kornútka alebo mikroténového vrecúška -

dierku vytvoríme opatrným odstrihnutím rožka vrecka (už existujú aj „zdobičky“)

Rady:

Pokiaľ chceme medovníčky na vianočný stôl, môžeme už pred pečením potrieť bielkom a ozdobiť orechmi, kandizovaným ovocím, sušenými hrozienkami a pod. Medovníčky zmäknú za pár dní, ak ich zavrieme do škatule a vložíme k nim prekrojené jablko. Z toho istého cesta môžeme vykrajovať rôzne tvary a zlepovať lekvárom, alebo plnkou a potom poliať čokoládou. Dokonca sa môže použiť aj na medové rezy, ale je potrebné ho na tenko rozvalkať - trochu hrubšie ako cesto na rezance.

Dobrá chuť a krásne, voňavé Vianoce ☺

POTREBUJEME:

- 800 g hladká múka (3x preosiať)
- 240 g med
- 320 g práškový cukor
- 120 g stužený tuk
- 4 ks vajcia
- 2 KL sóda bicarbóna
- 2 KL medovníkové korenie

VŠETKY SUROVINY MUSIA MAŤ IZBOVÚ TEPLotu.

Postup:

Preosiatu múku, sódu bicarbóna a medovníkové korenie dáme do väčšej misky. Všetky suché prísady dobre premiešame.

Roztopíme zvlášť tuk, med a necháme vychladnúť.

Projekt „PRÍPOJKA ZA 1 EUR“

Prečo?

- Piť pitnú vodu z verejného vodovodu?

Pretože pitná voda z vodovodných kohútikov je zdravotne bezpečná, čistá, svieža a cenovo najvýhodnejšia.
1 liter pitnej vody = 0,0016 €

- Napojiť sa na verejný vodovod alebo verejnú kanalizáciu práve teraz?

Pretože v rámci projektu Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a.s. „PRÍPOJKA ZA 1 eur“ za kúpu vodovodnej plastovej a kanalizačnej revíznej šachty a za montáž prípojky zaplatíte len 1 eur.

- Odvádzať odpadové vody verejnou kanalizáciou?

Pretože odvádzanie odpadových vôd verejnou kanalizáciou a následné čistenie odpadových vôd v čistiarni odpadových vôd je ekologicky najvhodnejší spôsob čistenia chrániaci životné prostredie a zabezpečujúci dostatok kvalitných zdrojov podzemnej vody pre budúce generácie.

Meradlo s diaľkovým odpočtom k prípojke za 1 euro

S účinnosťou od 1.11. 2014 v rámci Projektu Prípojka za 1 EUR je štandardnou súčasťou realizácie vodovodnej prípojky na náklady VVS, a.s. meradlo s diaľkovým odpočtom.

Prípojka za 1 EUR – realizácia na náklady VVS, a.s.:

- Obhliadka miesta realizácie
- Dodávka a montáž materiálu (HDPE potrubie, mechanické tvarovky...)
- Prepláchnutie, tlakovanie prípojky
- Vodomer ná plastová šachta
- Vodomer ná zostava
- Meradlo so zariadením umožňujúcim diaľkový odpočet

Meradlo so zariadením umožňujúcim diaľkový odpočet

